

ROCZNICA POWROTU GRUDZIĄDZA DO MACIERZY.

Scenariusz konkursu dla klas VI.

Termin konkursu – 23 stycznia 2006 r.

Organizator – Wiesława Bielawa SP 7

Uczestnicy – uczniowie klas VI

Cele:

- sprawdzenie wiadomości o Grudziądzu
- rozbudzanie patriotyzmu lokalnego
- wdrażanie do samodzielnej pracy
- inspirowanie do poszukiwań w różnych źródłach informacji

Pomoce dydaktyczne:

wydawnictwa dotyczące Grudziądza, teczki zagadnieniowe, prasa lokalna, Internet.

Przebieg konkursu:

- przywitanie
- omówienie celu i zasad konkursu
- samodzielne odpowiedzi uczniów na kartach konkursowych
- sprawdzanie kart konkursowych przez uczniów
- podsumowanie punktów i wyłonienie najlepszych prac
- omówienie konkursu i podanie prawidłowych odpowiedzi
- wręczenie nagród
- podziękowanie za udział w konkursie

Konkurs połączony jest z wystawką książek i pocztówek na temat powrotu Grudziądza do macierzy oraz „Gazetką Biblioteczną nr 7”.

ROCZNICA POWROTU GRUDZIĄDZA DO MACIERZY.

Pytania konkursowe.

1. Pod jakim zaborem był Grudziądz?
(zabór pruski)
2. Na mocy jakiego traktatu Grudziądz odzyskał wolność?
(Traktat wersalski -28 VI 1919 r)
3. Podaj dokładną datę odzyskania niepodległości przez Grudziądz.
(23 I 1920)
4. Podaj godzinę pożegnania wojsk niemieckich.
(11,00)
5. Podaj godzinę powitania Wojsk Polskich.
(14,00)
6. Podaj miejsce gdzie w tym dniu odbyły się główne uroczystości.
(Główny Rynek)
7. Oblicz, która rocznicę powrotu do macierzy świętujemy w tym roku?
(86)
8. Na łamach jakiego grudziądzkiego czasopisma walczono o niepodległość?
(„Gazeta Grudziądzka”)
9. Podaj przykłady uczczenia powrotu Grudziądza do macierzy w dniu dzisiejszym.

Załącznik nr 1**POWRÓT GRUDZIĄDZA DO MACIERZY**

Na mocy traktatu wersalskiego, kończącego I wojnę światową, z dnia 28 czerwca 1919 roku, Grudziądz miał powrócić po zaborach ponownie w skład ziem Rzeczypospolitej Polski.

Miejscowi Niemcy energicznie protestowali, ale to nie mogło już zmienić ustaleń konferencji pokojowej. Wyjeżdżali więc gromadnie z miasta, wyprzedając swoje majątki Polakom.

Ich władza cywilna i wojskowa przygotowały się do ewakuacji urzędów, koszar i twierdzy. Uroczyste przekazanie władzy nad miastem i pamiętne wkroczenie Wojsk Polskich miało miejsce w dniu 23 stycznia 1920 roku, a dzień Odzyskania Niepodległości przypomina Grudziądzanom nazwa placu i ulicy 23 Stycznia.

Od tego dnia rozpoczął się proces tworzenia od podstaw polskiej administracji państwowej (starostwa), a także miejskiej (magistratu), łącznie z licznymi przedsiębiorstwami: miejską gazownią, elektrownią, szpitalem, komunikacją miejską, wodociągami itp... W Grudziądzu powstała Izba Skarbowa, Izba Handlowa i Izba Rzemieślnicza dla całego Pomorza. Choć trwała wojna bolszewicka udało się w szybkim tempie repolonizować Grudziądz. Najlepiej o zaistniałych przemianach przemawiają liczby statystyczne: „Podczas, gdy w 1913 roku Polacy stanowili 12% mieszkańców, a w 1921 roku już 77% to w 1939 roku, odsetek ten wyniósł już 91%”¹.

Celem znacznej części społeczności polskiej w Grudziądzu jak i na całym Pomorzu, stała się walka z germanizacją. Wszystko uległo spolszczeniu.

W części Pomorza Grudziądz zajmował wyjątkowe miejsce przede wszystkim w dziedzinie gospodarczej. Na terenie miasta znajdowały się jedyne większe zakłady przemysłowe: zakłady metalurgiczne Herzfeld & Viktorius oraz Zjednoczone Fabryki Maszyn „Unia”. W 1923 roku zaczął tu powstawać nowy zakład: Towarzystwo Akcyjne Polski Przemysł Gumowy (Pe Pe Ge), który do 1929 roku bardzo dynamicznie rozbudował się. Świadczyć o tym może zatrudnienie, wynoszące w 1923 roku 50 robotników, a w 1928 już 4730”². Rozwój przemysłu, a co za tym idzie wzrost zatrudnienia robotników, wywarły duży wpływ na sytuację sił społecznych w Grudziądzu.

¹ *Grudziądz (w cyfrach) Dzisiaj! Jutro!*, Grudziądz 1935, s. 94

² R. Wapiński, *Z problemów życia politycznego w Grudziądzu w latach 1920-1939*, [w:] *Rocznik Grudziądzki* T. V-VI, Grudziądz 1970, s. 388.

GAZETKA BIBLIOTECZNA

NUMER 7, styczeń 2006

23 stycznia 1920 roku to dzień długo oczekiwany przez mieszkańców Grudziądza.

Po wielu latach (148) panowania zaborcy, po długich dniach niewoli, miała nadejść upragniona niepodległość.

I można ująć te wielkie oczekiwania grudziądzan do słów, których użył Juliusz Słowacki w „*Kordianie*”:

„A dzień pierwszy wolności gdy radość roznieci
Ludzie wesela krzykiem pod niebo uderzą,
A potem długą ciemność niewoli przemierzą,
Siądą i z wielkim łkaniem zapłaczą jak dzieci
I słyhać będzie płacz ogromny
zmartwychwstania.”

„Gazetkę Biblioteczną” redagowały:

Marta Gapińska kl. I B Gimnazjum i Karolina Podemska kl. I B Gimnazjum
pod kierunkiem Wiesławy Bielawy